

คุ้มกัน การลด คัดแยกและใช้ประโยชน์ ขยะมูลฝอย

องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองน้อย
ตำบลเมืองน้อย อําเภอ กันทราราม จังหวัดศรีสะเกษ

คำนำ

สืบเนื่องจากปัจจุบันปัญหาเกี่ยวกับขยะมูลฝอย เป็นมลพิษที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อมทั้งทางตรงและทางอ้อม เป็นเรื่องเร่งด่วนที่ทุกคนต้องร่วมมือร่วมใจกันจัดการ โดยการลด คัดแยก และนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด อันจะส่งผลให้ปริมาณขยะมูลฝอยลดลงในภาพรวมของประเทศ

องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองน้อยในฐานะหน่วยงานผู้สนับสนุนเรื่องการบริหารจัดการขยะในพื้นที่ตำบลเมืองน้อย จึงได้จัดทำคู่มือการลด คัดแยกและใช้ ประโยชน์ขยะมูลฝอย เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการลด คัดแยกและการนำขยะมูลฝอย กลับมาใช้ประโยชน์เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายในการลดปริมาณขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด

องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองน้อยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ในการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยอันจะเป็นการแก้ไขปัญหาผลกระทบจากขยะมูลฝอยต่อประชาชนและสิ่งแวดล้อมได้

องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองน้อย
กันยายน 2563

สารบัญ

หน้า

วิธีซ้ายลดปริมาณขยะได้ด้วยแนวคิด 3 ข	1
ประเภทของมูลฝอย และการคัดแยก	
➤ ขยะย่อยสลาย หรือ มูลฝอยย่อยสลาย	2
➤ ขยะรีไซเคิล หรือ มูลฝอยที่ยังใช้ได้	3
➤ ขยะหัวไป หรือ มูลฝอยหัวไป	4
➤ ขยะอันตราย หรือมูลฝอยอันตราย	5
วิธีการคัดแยกขยะมูลฝอย	7

วิธีช่วยลดปมภัยขยะโดยตัวยังแนวคิด 3 ช

ช1 (ใช้น้อย/ลดการใช้)

ลดการใช้ มีได้หมายความว่า “ห้ามใช้” แต่ให้คิดก่อนใช้ ให้ใช้ตามความจำเป็นหลีกเลี่ยงการใช้อย่างฟุ่มเฟือย เป็นการลดปริมาณขยะที่อาจเกิดขึ้น เช่น การลดปริมาณการใช้บรรจุภัณฑ์โดยเลือกใช้สินค้าที่บรรจุในบรรจุภัณฑ์ขนาดใหญ่แทนขนาดเล็ก การเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีความเป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด

ช2 (ใช้ซ้ำ)

เป็นแนวคิดการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า โดยการนำสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่ใช้งานแล้ว กลับมาใช้อีกให้คุ้มค่า เช่น การใช้กระดาษสองหน้า การประดิษฐ์สิ่งของจากเศษวัสดุ นำขวดกาแฟใส่น้ำตาล การใช้กระดาษพิมพ์ทั้งสองหน้า ซึ่งเป็นการพยายามใช้สิ่งของต่างๆ หลายๆ ครั้งก่อนที่จะทิ้งหรือเลือกใช้ของใหม่

ช3 (นำกลับมาใช้ใหม่)

การแปรรูปใหม่ สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่ไม่สามารถใช้งานได้แล้ว สามารถรวบรวมขายให้ร้านรับซื้อของเก่า เพื่อนำไปให้โรงงานแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ๆได้

ประเภทขยะมูลฝอย และการคัดแยก

โดยทั่วไปแล้วขยะแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่

1. **ขยะย่อยสลาย หรือ มูลฝอยย่อยสลาย** คือ ขยะที่เน่าเสียและย่อยสลายได้เร็ว สามารถนำมานำมักรำบุปผาได้ เช่น เศษผัก เปลือกผลไม้ เศษอาหารใบไม้ เศษเนื้อสัตว์ เป็นต้น แต่ไม่รวมถึงชาเขียว เศษของพืช ผัก ผลไม้ หรือสัตว์ที่เกิดจากการทดลองในห้องปฏิบัติการ เป็นต้น

ถังรองรับมูลฝอยย่อยสลาย คือ ถังสีเขียว

2. ขยะรีไซเคิล หรือ มูลฝอยที่ยังใช้ได้ คือ ของเสียบรรจุภัณฑ์หรือวัสดุเหลือใช้ ซึ่งสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ เช่น แก้ว กระดาษกระปองเครื่องดื่ม เศษพลาสติก เศษโลหะ อลูมิเนียม ย่างรถยนต์ กล่องเครื่องดื่มแบบ UHT เป็นต้น

คัดแยกใส่ถุงสี
เหลือง

ถังรองรับมูลฝอยที่ยังใช้ได้ (รีไซเคิล) คือ ถังสีเหลือง

3. ขยะทั่วไป หรือ มูลฝอยทั่วไป คือ ขยะประเภทอื่นนอกเหนือจากขยะย่อยสลาย ขยะรีไซเคิล และขยะอันตราย มีลักษณะที่ย่อยสลายยากและไม่คุ้มค่าสำหรับการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น ห่อพลาสติกใส่ขบวนดุจพลาสติกบรรจุผงซักฟอก พลาสติกห่อถุงกอม ซองบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ดุจพลาสติกเป็นอาหาร โฟมเป็นอาหาร พอยล์เป็นอาหาร ซองหรือถุงพลาสติกสำหรับบรรจุเครื่องอุปโภคด้วยวิธีความร้อน เป็นต้น

ถังรองรับมูลฝอยทั่วไป คือ ถังสีน้ำเงิน

4. ขยะอันตราย หรือมูลฝอยอันตราย คือ มูลฝอยที่ปนเปื้อน หรือมีองค์ประกอบของวัตถุดังต่อไปนี้

1) วัตถุระเบิดได้

2) วัตถุไวไฟ

3) วัตถุออกไซด์และวัตถุเปอร์ออกไซด์

4) วัตถุมีพิษ

5) วัตถุที่ทำให้เกิดโรค

6) วัตถุกัมมันตรังสี

7) วัตถุที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม

8) วัตถุกัดกร่อน

9) วัตถุที่ก่อให้เกิดการระคายเคือง

10) วัตถุอย่างอื่นที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อกลุ่มภาพลิ่งแผลล้มหรืออาจทำให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืชหรือทรัพย์ เช่น หลอดฟลูออเรสเซนต์ถ่านไฟฉายหรือแบตเตอรี่โทรศัพท์เคลื่อนที่ ภาชนะที่ใช้บรรจุสารกำจัดแมลงหรือวัชพืช กระป๋องสเปรย์บรรจุสีหรือสารเคมี เป็นต้น

บริจ่างๆ ที่บ่งชี้ว่าผลิตภัณฑ์หรือภาชนะเป็นขยะอันตราย

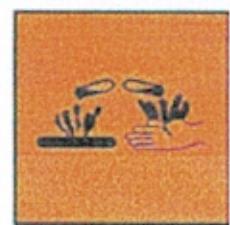
- สังเกตฉลาก หรือ ภาพสัญลักษณ์ที่ติดบนภาชนะบรรจุ เช่น

สารไวไฟ จะพบเห็นบนภาชนะที่บรรจุก๊าซ หุงต้ม น้ำมันเชื้อเพลิง ทินเนอร์ ผงกำมะถัน

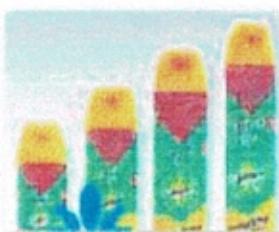
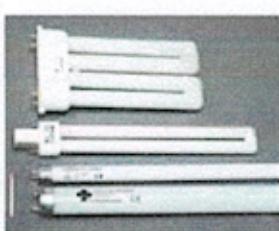

สารพิษ จะพบเห็นบนภาชนะบรรจุประเภทน้ำยาล้างห้องน้ำ สารฆ่าแมลง สารปรอทในหลอดฟลูออเรสเซนต์

สารกัดกร่อน จะพบเห็นบนภาชนะบรรจุน้ำยาทำความสะอาด ในแบบเตอร์รอยน์ หรือภาชนะบรรจุน้ำยาทำความสะอาด

- สังเกต คำเตือนที่ระบุอยู่ข้างภาชนะบรรจุ เช่น ห้ามรับประทาน ห้ามเผา อันตราย DANGER, TOXIC, CORROSIVE, และ FLAMMABLE เป็นต้น

คัดแยกใส่ถุงสีส้ม
หรือ สีเทา

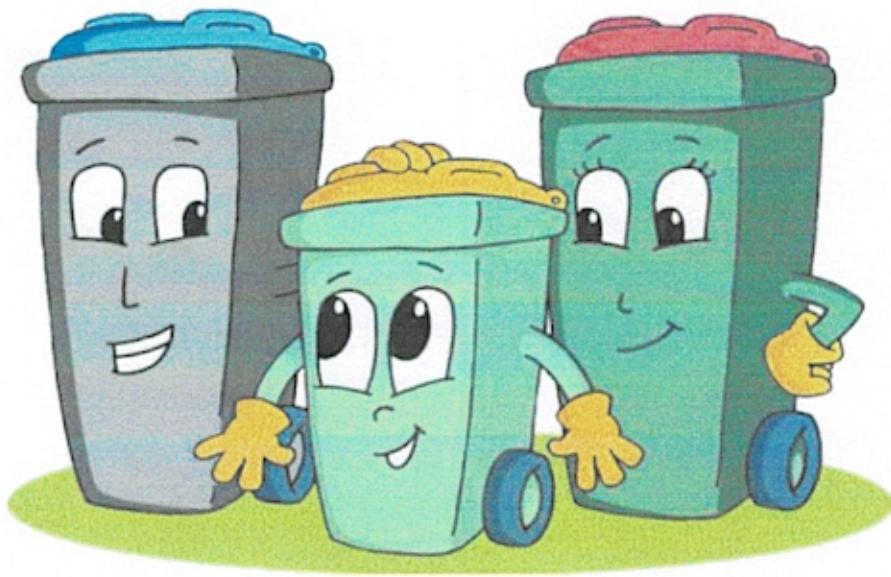

ถังรองรับมูลฝอยอันตราย คือ ถังสีส้ม หรือ ถังสีเทาฝาส้ม

วิธีการคัดแยกขยะมูลฝอย

ประเภท	วิธีคัดแยก	การนำไปใช้ประโยชน์
ขยะอินทรีย์/ขยะย่อยสลาย	<ul style="list-style-type: none"> - คัดแยกอาหาร กิ่งไม้ ในไม้ ออกรากจากขยะอื่นๆ - จัดหาภาชนะที่มีฝาปิดเพื่อแยกเศษอาหาร ผัก ผลไม้ 	<ul style="list-style-type: none"> - รวบรวมเศษอาหารไว้เลี้ยงสัตว์ . - นำเศษผักผลไม้และเศษอาหารไปทำขยายห้องหรือน้ำหมักชีวนิทรีย์ [EM] - เศษใบไม้กิ่งไม้ ผสมกับกากที่ได้จากการทำขยายห้องคลายเป็นปุ๋ยหมักอินทรีย์
ขยะรีไซเคิล	<ul style="list-style-type: none"> - แยกขยะรีไซเคิลที่ขายได้แต่ละประเภทให้เป็นระเบียบ เพื่อสะดวกในการหยอดใช้ หรือจำหน่าย 	<ul style="list-style-type: none"> - รวบรวมมาเข้ากิจกรรมของชุมชน เช่น ธนาคารขยะแลกแต้ม ขยะแลกไข่ ธนาคารขยะผ้าป่ารีไซเคิล เป็นต้น - นำมาใช้ซ้ำโดยประยุกต์เป็นอุปกรณ์ในบ้าน เช่น ขวดน้ำพลาสติกมาตัดเพื่อปูลูกตันไม้กระปองน้ำอัดลมตัดฝาใช้เป็นแก้วน้ำ ขวดแก้ว ขวดพลาสติกมาใส่กาแฟ เครื่องปรุงต่างๆ หรือผงซักฟอกชนิดเติมได้ ฯลฯ
ขยะอันตราย (ขยะพิษ)	<ul style="list-style-type: none"> - แยกขยะอันตราย ออกรากจากขยะอื่นๆ โดยในการคัดแยกต้องระวังไม่ให้ขยะอันตรายแตกหัก หรือสารเคมีที่บรรจุอยู่เข้าสู่ร่างกาย 	<ul style="list-style-type: none"> - ขยะอันตรายบางประเภทสามารถนำกลับมาแปรรูปใช้ใหม่ได้ เช่น หลอดฟลูออเรสเซนต์แบบตรง แบบตเตอร์ไทร์หรือพาร์เกลื่อนที่ถ่านชาร์จ เป็นต้น แต่ในปัจจุบันยังไม่มีมูลค่าพาณิชย์จะขายได้

แยกขยะวันนี้

เพื่อสิ่งแวดล้อมที่ดีในวันข้างหน้า